

213.

429.

Disputatio XVIII.

DE IUDICIO FEUDALI.

QVAM,

A. D.

P RÆS I D E C L A-
R I S S. E T E M I N E N T I S S.
I. V. D. ET IN ILLVSTRI TVBINGEN-
SIVM ACADEMIA ANTECESSORE, PATRONO &
præceptore suo honorando, Dn. Henrico Bocero, ordinarij
exercitij gratia, defendendam
fuscipt

JOHAN. GEORGIVS BE SOL DV S,
Tubingensis.



T U B I N G E,

Excusit Georgius Gruppenbachius.

ANNO M. D. C.

iii

LIVX oīestuqīc



Disputatio XVIII.

DE IUDICIO FEUDALI.

THESSIS I.

DE ACQUISITIONE, ET ACQUISITI FEUDI
cōmodo, tum etiam de eius amissione, hactenus. Restat ut
videamus, quibus remedijis quis ius suum, quod habet in
feudo, conseruare vel recuperare possit.

I I.

Id quia dominus ab iniito Vasallo, aut hic ab illo, propria au-
toritate, vel vi armata, consequi nequit: sed instituta actione, legitime
apud iudicem id poscere debet: (a) dispiciendum nobis est de iudicio
feudali.

a) l. extat. 13. ff. quod met. caus. l. negamus. 9. C. d. O. & A. l. i. C. de except.
rei jud.

I I I.

In quo cōsideratur tum actio, quā feudi nomine Vasallus contra
dominum, aut conuasallum suum, vel quem alium, aut contra
Vasallum vel extraneum, dominus dirigit: tum iudex, qui de contro-
uersia cognoscit: tum deniq; ipsa causæ cognitio.

I V.

Actionem quod attinet, alia competit Vasallo, alia domino: Va-
sallo alia de feudo constituto, sed nec dum acquisito, alia item de feu-
do per inuestituram iam tradito & acquisito.

V.

Si quidem constitutum sit alicui feudum, sed nondum tradi-
tum, nouus ille Vasallus feudum actione in personam petere potest,
ea nimirum, quam parit negotium illud, quo constitutum est feu-
dum. (a) ut actione ex stipulatu, (b) exempto, (c) si his modis con-
stitutum fuerit feudum. Si permutatione, actione præscriptis ver-
bis: (d) Si donatione, condicione ex lege (e) si pollicitatione le-
gitima, iudicio extraordinario. (f) Si denique ultima voluntate vt-

iii 2

pote

pote testamento , alicui relictum sit feudum , actione directa , si
codicillo , vel donatione mortis causa , utili ex testamento actione
petitur. (g)

a) VVesenbec. in tract. d. feud. c. 17. nu. 8. Diff. Br. ad l. vn. num. 10. ff. d. con-
dict. ex leg. qui afferit, quod actio de feudo nondū tradito, dicatur actio feudi,
sive ex feudo. Eū sequitur Oldendorp. clas. s. c. d. act. benef. in prin. vers. quod
autem. Alij. si feendum alio modo, quam per stipulationem sit constitutū, com-
muniter existimant actioni ex moribus locum esse. (b) l. inter stipulantiē. 83.
S. Si rem quam. ff. d. V. O. Inst. in pr. d. t. Duar. d. feud. cap. 18. num. 2. Borch. d.
feud. cap. 9. nu. 10. Henr. à Rosenth. c. 12. concl. 1. Dn. Vult. lib. 2. d. feud. c. 1.
num. 11. (c) l. ex empto. 11. in prin. & tot. tit. ff. d. act. empt. VVesenbec. d. loc.
(d) per l. 4. C. d. rer. perm. l. 1. §. 1. ff. dict. tit. & l. 5. §. 1. ff. de prescrip. verb. (e)
Nou. 162. c. 1. §. & sancimus. (f) de qual. 8. ff. de pollic. ibid. VVesenbe. in Par.
in princ. Nisi quis pollicitatione feendum Xenodochio, Nosocomio, vel Ptochio
constituat, tum enim condicione ex lege conueniri potest, arg. l. si quis dona-
uerit, 15. C. de SS. Eccl. iunct. l. vn. ff. d. condic. ex leg. (g) Arg. S. nostra autē
vbi gl. in verb. personales, Inst. de leg at. gl. in l. huiusmodi. §. vlt. in verb.
persona. ff. de leg. 1. Mynsing. cent. 5. obser. 61. Licet etiam hoc in casu utili rei
vindicatione, aut hypothecaria actione, si constituens rei feudalis dominus fue-
rit, d. §. nostra autem Inst. de leg at. & l. 1. C. comm. de leg. & fidei c. iunct. tit.
8. §. Rei autem, ibi, quasi vindicare, libr. 2. feud. aut si constituens bona fidei
tantum possessor fuerit, & nondnm vsu ceperit dominium, publicana in rem
actione utili, Vasallus petere feendum posset, argu. l. 1. §. vlt. & l. 2. ff. de publ.
in rem act.

VI.

quid si p[ro]scriptione Vasallus arguerit
feundm. p[ro]m[on]t[ion]em cogere, n[on] i[n]sp[ec]tare
anim. an n[on] op[er]at[ur] in casu feundi
Sed si facta abusuia inuestitura, dominus recuset, Vasallo pos-
sessionem feudi tradere, quæ actio competit, quæ ritur? & hoc in casu
eandem actionem ei competere, qua feendum peti potest ante inue-
stituram, certum est: cum dominus obligarit se ad tradendum ipsum
feendum, vt proinde quandiu traditio h[ec] facta non est, vigere obliga-
tio illius negotij recte dicatur (a). Nisi hac inuestitura facta, Vasal-
lus apprehenderit possessionem feudi, tum enim ne quidem domini
prohibitione desinit illud habere (b).

a) Diff. Duar. d. feud. c. 18. per text. in tit. 7. §. vlt. lib. 2. F. quem sequitur
Vult. de feud. lib. 2. cap. 1. nu. 12. Idem suadere videtur text. in tit. 26. §. si fa-
cta. libr. 2. & text. in tit. 4. §. 1. lib. 1. feud. (b) per l. qui saxum. 6. ff. de donat.

Hac

VII.

Hæcque actio semper competit, in tantum, ut siue facta abusu*a* inuestitura, (a) (quo casu fructus à tempore moræ simul adiudican*tur*) (b) siue nec dum facta (c) dominus præcisè tradere ipsum feudū teneatur; nec liberetur praestando interesse. Daturq; hæc actio hæredibus Vasalli masculis (d.) in dominum, & eius hæredes. (e)

a) Tit. 4. § 1. lib. 1. tit. 7. §. vlt. tit. 26. §. si facta, libr. 2. feud. (b) tit. 7. ibi omnem utilitatem, lib. 2. feud. & arg. l. fructus, l. pen. C. & l. 13. §. si fructib. ff. de act. empt. (c) de quo in alia disput. Diff. interpret. communiter, vt Mynsing. cent. 4. obseru. 61. Borcholt. cap. 9. (d) tit. 9. ibi, heredi, vbi Belu. Aluarot. num. 4. Præpos. num. 2. & Afflict. num. 62. libr. 1. feud. Duar. c. 18. num. 5. (e) tit. 3. in fin. tit. 9. libr. 1. feud. tit. 26. §. morib. tit. 35. ibi, quod etiam in laicis, lib. 2. feud. cōsonat ius ciuile, l. 49. ff. d. O. & A. l. 57. de V. O. l. 3. C. dereb. alien. non alien. l. cum autem C. de rei vind.

VIII.

Si verò tertius rem possideat, an Vasallus abusu*a* inuestitus cōtra eum experiri possit? non liquet. Quod abnuimus.

Andr. de Ifern. in prælud. feud. quæst. 6. Hartmann. Pistor. 2. quæst. 20. num. 26.

IX.

Feudi possessione acquisita, datur Vasallo tum actio in personam, tum vindicatio, tum etiam interdicta. In personam actio datur Vasallo de euictione, pro ratione negocij, quo constitutum feudum, (a) si ipsi feudum sit euictum, ad hoc, vt dominus Vasallo eiusdem bonitatis feudum præstet, vel nummos in feudum dandos numeret.

a) Nā re euicta, eadē competit actio, quares ipsa petit poterat. Sic re empta euicta, ex empto agitur de euictione l. 70. de euic. ex pmutatione accepta, præscriptis verbis, l. 1. §. 1. de rer. perm. l. 29. C. de euict. Re legat a euicta, actione ex testamēto l. 58. de euict. Cuiac. tamen ad tit. 8. libr. 2. feud. & eūsecutus Borch. c. 9. nu. 17. præscriptis verbis actionem dari dicit. Alij de euictione Vasallo conditionem ex moribus competere autumant, Henr. à Rosenth. & ab eo all. c. 8. conclus. 56. in fin.

X.

Quasi vindicatio Vasallo competit aduersus quemlibet possessorem, siue ille sit extraneus, siue dominus: (a) siue de ipso feudo, siue de seruitutibus feudo debitibus (b) agatur.

QVARTÆ CLASSIS

a) Tit. 8. §. rei autem, ibi, à quolibet possidente, & ibi feudista, & tit. 22. §. plura autem lib. 2. feud. l. i. in fin. ff. si ag. vectig. (b) tit. 8. §. rei autē, vers. nā & seruitiē, lib. feud. tū enim quasi confessoria, & Quasi negotioria tribuitur.

X I.

Competere etiam Vasallo interdicta cum rei feudalis possessio ad Vasallum pertineat, & interdicta de possessione dentur, certum est.

Id quod argu. text. in tit. 22. S. curia autem, lib. 2. feud. & dictum est superdisput. 16. thes. 41.

X II.

Quæ Vasallo nomine feudi actio competit, & ad quid, hactenus. Domino actio datur, tum in personā, tum in rem: vel aduersus ipsum Vasallum, vel aduersus extraneum. Vasallum conuenire potest dominus, vel præscriptis verbis actione, (a) non præstis nimirum seruitijs, cæteris uè pacto inuestituræ comprehensis: vel ex stipulatu, (b) si domino stipulanti, Vasallus seruitia, vel quid aliud promiserit: vel actione eiusdem contractus bona fidei, quo feudum primum constitutum est, (c) si quod pactum obligatorium ipsi contractui in continentis sit adiectum: condicione causa data, causa non secuta, si dominus feudum potius reuocare, quam sibi ulterius debita seruitia præstari velit: (d) vel denique condicione ex lege, si Vasallus domino noua quadam lege, vel condicione ex moribus, si noua quadam feudal consuetudine sit obligatus, nec cautum eadem lege vel consuetudine, quod actionis genus in Vasallum dirigi debeat. (e)

a) Tit. 21. ibi, vel si dominis suis deseruire noluerint, tunc condicō causa data proponitur ad repetendum feudum, libr. 1. feud. l. reb. 6. C. de rer. perm. (b) Inst. d. V. O. in prin. & l. inter stipulantem, 83. §. si rem quam. ff. dict. tit. Vult. libr. 2. de feud. cap. 1. num. 17. (c) pacta enim bona fidei contractib. adiecta, cum ipsi contractui insint, tanquam eius pars, l. 7. §. quin imò. ff. de pact. certè eiusdem contractus actionem producunt. l. Imperator, 16. ff. de in diem addict. l. 4. ff. de leg. commiss. l. si sterili, 21. §. si tibi fundum. ff. de act. empt. l. qui fundum 75. & l. fundi, 79. ff. de contrahent. empt. (d) dict. tit. 21. in prin. lib. 1. feud. vt si seruitia promissa, si fidelitatem non præstet, argum. rot. tit. ff. de condicō caus. dat. (e) l. vn. ff. de condicō ex leg. Vult. libr. 2. defend. cap. 1. num. 17.

X III.

Sed queritur, num condicione quoque ex moribus ob illici tam feu-

DISPVSATI O X VIII.

402

tam feudi alienationem , vel propter insidias domino positas , vel ex
cucurbitatione domini , vel quam aliam ob culpam à Vasallo com-
missam , dominus reuicare feudum possit ? quidam affirmant , (a)
quidam negant : (b) nos distinguimus inter culpam in ipsum domi-
num commissam , & eam , quæ in alium commissa est priori casu id ne-
gamus , posteriori affirmamus .

a) Petr. Aurel. in aur. pract. rubr. 56. 57. & seq. (b) Duar. de feud. cap. 19.

Dn. Vult. d. libr. 2. c. 1. num. 19. (c) quia obligatio illa , qua Vasallus feudum ob
culpā in ipsum met dominum cōmissam , reddere tenetur , non est ex noua lege
vel consuetudine feudali , sed ex cōmuni illo iure , quo datam ob causam , causa
nō secuta , repeti potest . t. t. ff. caus. dat. caus. non secuta . (d) vt si Vasallus fra-
trem suum , aut fratri filiū , ad hoc interficerit , vt solus feudū habeat , cauīū
enim est in iure feudali , quod hoc casu feudum amittat , tit. 5. §. item si fratre ,
lib. 1. tit. 24. §. denique , & tit. 37. lib. 2. feud. non tamen ipsiis feudorum morib.
cautum , quo actionis genere feudum repeti debeat .

X I V.

Rem ipsam dominus vindicare potest , & actione reali Vasallum
conuenire , ex quacunq; causa feudum Vasallus amiserit .

tit. 54. in fin. ibi . & dominus in suos vsus illud habeat redigendi liberā fa-
cultatem , & tit. 55. §. Callidis ibi , & ad dominum liberè reuertatur , & §. fir-
miter , lib. 2. feud. iunct. l. in rem 23. in pr. & tt. tt. ff. de rei vind. & l. vlt. vers.
Ergo cum nō sint ff. de vſu fru. quemadmodū caueat . Borch. c. 9. n. 21. Pleriq;
tamen Dd. quos refert & sequitur Aluarot. ad tit. 24. § sed nec alia , n. 4. lib.
2. feud. item Vult. lib. 2. c. 1. nu. 19. distinguunt inter feloniam , qua Vasallus
ipso iure feudum amisit , & eam causam , quam per iudicis sententiā amittat .
Sed proxima disput. XVII. firmissimi nationib. ostensum , feudum regulari-
ter amitti ipso iure ob omnem culpam sufficientem ad feudi amissionem .

X V.

In extraneū domino similiter in rem actio competit , si extraneus
aliquis possideat rem feudalē , quę adhuc feudal is est , & Vasallus agere
nolit , (a) vel si extra neus feudum à Vasallo illicite alienatū possideat :
(b) tum etiam , quando quis rem feudalem esse afferit . (c)

a) Tit. 8. §. rei autē , vbi Dd. lib. 2. feud. (b) d. tit. 55. §. Gallijs , lib. 2. (c) tit.
2. §. Si verò Vasallus , 2. feud. Quæ actio negotioria vocari nequit , cum hoc in
casu actor rem non possideat , cōtra naturā negotioria actionis , §. & què si agat
iunct. §. seqq. iustit. de act.

In qua-

X VI.

In quæstionem non incòmodè hic vocamus, an actio præiudicialeis, quæ in rem esse videtur, (a) competit domino, in tantum, quantū Vasallum suum asserit, conuentus verò neget se eiusmodi conditionis hominem esse? Item, an interdicta domino, contra tertium, siue extraneum aliquem, concedantur? Prius ex communi Dd. opinione (b) negamus: Posterius quod attinet, domino nec interdictum vnde vi, vel vti possidetis, concedi, rectè asserimus (c).

a) §. præiudiciale Inst. de act. (b) de qua testatur Schneid. ad d. §. præiudiciale, num. 23. (c) Borcholt. c. 9. num. 26. Utrumq; enim proximè scriptorum interdictorum datur de possessione amissa recuperanda. l. 1. §. 1. & aliquot seqq. de vi & vi arm. l. 2. in princ. l. 4. in prin. l. 5. C. vnd. vi. tot. tit. ff. & C: vti possidetis: certum autem est, non dominum, sed Vasallum rem feudalem possidere. tit. 3. & tit. 4. §. 1. libr. 1. feud. tit. 7. in fin. tit. 8. §. vlt. tit. 26. §. si facta, lib. 2. feud. Nec dici potest dominum rem feudalem ciuiliter, Vasallum verò naturaliter possidere: quo argumēto contrariū in hac quæst. deciderunt Baro 4. de beneficijs. cap. 7. Duar. hic cap. 19. num. 6. Rosenthal cap. 12. conclus. 6. Vult. 2. cap. 1. Quamvis enim Vasallus naturaliter possideat rem feudalem, non tamen ideo dominum feudi rem feudalem possidere ciuiliter, euincitur: cum duo in solidum rem eandem possidere nequeant, de quo alibi.

X VII.

Vt & domino, si in quasi possessione iuris sui turbetur à Vasallo, puta si debita seruitia præstare nolit, interdictum vti possidetis tribuere, à theorica veritate alienum est.

Tum quia hoc interdictum non ei, qui ius, sed qui rem soli possidet, ascribitur. l. 1. §. 1. & §. pen. ff. vti possid. tum quia, vt supra dictū est, hoc in casu actio præscriptis verbis locum habet, interdictū verò vti possidetis, si alia actio competat, denegatur. l. 3. §. sed si supra, vers. ceterū, dict. tit. l. 1. §. 1. de superf. Diss. Rosenth. c. 12. conclus. 6. Vult. 2. c. 1. num. 22.

X VIII.

Vnde, si dominus ab extraneo de quasi possessione iuris sui, quod in Vasallum habet, deiijciatur, vel saltem impediatur in perceptione, verbi gratia, annuæ præstationis, siue pensionis, reiectis remedijis à Dd. (a) confictis, & in praxi ob seruatis, iniuriarum actionem competere domino verius.

a) Iohan. Borcholt. dict. cap. 9. num. 27. Ferrar. inform. libell. de turb. poss. in verb. coram yobis, num. 3. Menoch. de retin. poss. remed. 3. num. 107. 108. 115.

134. 135.

D I S P V T A T I O X V I I I.

453.

134.135.137. & seq. & Iohan. Schneid. ad §. retinendæ. Instit. de interdict. qui ad interdicta contra sup. alleg. rationes hic domino configuriendum esse auzumant. (b) argum. l. 13. §. vlt. vers. aut si quis re mea. ff. de iniurijs. l. item apud 15. §. Si quis bona. 31. ff. dict. tit.

X I X.

Denique ut actiones, sic & defensiones, siue exceptiones feudi nomine, tum Vasallo, tum etiam domino, contra extraneos agentes, competunt; cum cui actio tribuitur, eidem multò magis exceptio concedatur.

l. inuitus. 156. §. 1. de reg. iur. t. 26. §. si Vasallus, tit. 28. §. si Vasallus, & tit. 43. lib. 2. feud.

X X.

Cognito quæ actiones feudi nomine competant, perspicuum est de iudice, coram quo hactenus disquisitæ actiones propo-nantur. Qui pro diuersitate casuum varius: litigatur enim vel inter dominum & Vasallum, vel inter Vasallos ipsos, non raro inter dominum & extraneum, siue denique inter Vasallum & extraneum.

Hotoman. in disput. c. 42. Rosenthal. c. 12. conclus. 33.

X X I.

Casu omnium supra positorum primo, regulariter & indistinctè (a) pares curiæ siue curtis iudices esse iubentur, (b) si de feudo litigetur: (c)

a) Ita cont. interp. differentiam facientes inter controuersiam quæ est de amissione feudi, & eam quæ aliud negocium concernit, sentit. Duar. cap. 20. num. 1. Vult. 2. cap. 2. num. 33. Rosenthal. c. 12. conclus. 30. per. tit. 20. vers. item dicit, libr. 2. feud. Insuper propter generalitatem textuum minimè distingimus inter domini & Vasalli qualitatem: siue ergo dominus sit Imperator aut Rex, siue litigans clericus existat coram paribus curiæ laicis comparere, & eorum sententia stare tenetur, Mynsing. 4. obseruat. 89. Schrad. p. 20. sect. 5. num. 2. Rosenthal. c. 12. conclus. 16. & c. Vult. cap. 2. num. 23. (b) tit. 26. in princ. tit. 20. in princ. tit. 39. §. Si inter dominum, tit. 55. §. penult. vers. Si verò, libr. 2. feud. Mynsinger. 1. obseruat. 99. 4. obseruat. 89. 5. obseruat. 68. Gail. 1. obseruat. 1. numer. 54. Schrader. part. 10. sect. 5. (c) tit. 16. in prin. tit. 20. in princ. tit. 39. §. Si inter dominum, tit. 55. §. pen. lib.

kkk

2. feud.

Q V A R T Æ C L A S S I S

2. feud. Alex. consil. 79. num. 4. & seq. vol. 1. Nic. Euerh. consil. 158. nu. 4. &c.
Mynsing. 1. obf. 99. Schrad. p. 10. sect. 6. nu. 32. &c. nu. 135. & seq.

X X I I.

Est autem in arbitrio litigatorum, utrum omnes, an quidam pares curiae iudicare debeant; si quosdam tantum partes eligere malint, prior id dominus, posterior Vasallus, secundum numerum à domino comprobatum, facit.

Tit. 16. lib. 2. feud. Hart. pract. obser. tit. 54. de feud. obf. 22. Sonsbeck. p. 14. num 32. Clar. § fructum, quæst. 9. nu. 2.

X X I I I.

Si pares curiae nullos dominus habeat, alij in horum locum domini Vasalli, & in eorum quoq; defectum iudex loci ordinarius succedit. (a) Qui quoq; adeundus est, si alterutri partium pares suspecti sint, (b) vel si hi in aliorum testium defectum examinentur. (c) Hæc q; omnia in tantum vera sunt, in quantum aliud consuetudine non fuerit receptum. (d)

(a) Tit. 16. in prin. ibi, si tamen pares habeat, lib. 1. tit. 20. ibi, pares non habet, lib. 2. feud. iunct. l. 2. C. de iurisd. Borch. c. 10. nu. 13. Rosenth. cap. 12. concl. 25. Vult. 2. cap. 21. num. 34. (b) Hart. Hart. pract. obf. dict. tit. 54. obseru. 21. Borch. cap. 10. num. 11. Vult. 2. c. 2. num. 33. (c) Borcholt. dict. cap. num. 12. Rosenthal. c. 12. conclus. 25. (d) Tit. 1. in prin. lib. 2. feud. Borch. dict. c. num. 14. Vult. 2. cap. 2. num. 37.

X X I V.

Si quoq; controversia sit orta inter dominum & Vasallum, non ramen de feudo, aut ratione feudi, tum loci ordinarius, & communis iudex adeundus est, non pares curiae.

Duo enim coniunctim requiruntur, ut pares curiae sint iudices inter dominum, & Vasallum. I. vt contentio sit inter dominum, & Vasallum. II. vt lis sit de feudo. tit. 16. in prin. tit. 20. in prin. tit. 39. §. Inter dominum. & tit. 55. §. pen. vers. Si vero, lib. 2. feud. Mynsing. cent. 1. obser. 99. Schrad. part. 10. sect. 6. num. 32. & seqq. nu. 135. & seq.

X X V.

Sufficit tamen alteram litigantium partem affirmare, quod sit feendum, licet reuera non sit.

Dict. tit. 20. & d. tit. 39. §. Si inter dominum, lib. 2. feud. Schrad. dict. part. 20. sect. 6. num. 143. & tribus seqq.

Hinc

D I S P V T A T I O X V I I .

434.

X X V I .

Hinc quæritur , an pares curiæ sint iudices , si de feudi tantum promissione lis sit inter dominum & Vasallum , & huius litis nomine actio tantum personalis sit mota à Vasallo contra dominum , vt ille ab hoc de feudo inuestiretur ? Et licet negata sententia communi Dd. calculo sit recepta (a) , affirmantem tamen feudorum ius haud respue- re videtur (b) .

a) Schrad. dict. part. 10. sect. 6. nu. 167. & seq. Rosenthal d. cap. 12. conclus. 25. Vult. lib. 2. cap. 2. num. 32. (b). In text. tit. 39. §. Si inter dominum, in prin. iunct. vers. Sed si nihil. lib. 2. feud.

X X V I I .

Est & illud quæstionis controvèrſæ , vtrum pares curiæ iudices sint necne , si contentio sit inter dominum & Vasallum de inuestitura feudi , Vasallus autem nullum aliud feudum à domino habeat , quam de quo se inuestitaram accepisse affirmat ? Mynsingerus (a) sen- tit , ordinarium loci iudicem de hac cognoscere lite , non pares cu- riæ ; Schraderus (b) verò & hic pares curiæ adeudos esse existimat , & rectè quidem (c) .

a) Cent. 1. obser. 99. (b) dict. part. 10. sect. 6. nu. 164. & seqq. (c) per text. in d. tit. 39. §. Si inter dominum, lib. 2. feud.

X X V I I I .

Vocatur & illud in quæstionem , an pares curiæ iudices sint in- ter dominum & Vasallum , si alia actione , quam condicione ex lege , vel condicione ex moribus feudorum , Vasallus contra dominum , vel hic contra eum consistat ? Mynsing. (a) & Schrader. (b) post alios id negant ; quibus tamen haud temerè subscribendum iudicamus (c) .

a) Cent. 5. obser. 99. (b) dict. part. 10. Sect. 6. num. 40. (c) Tum quia huic negato enunciato nullum in feudorum iure fundamentum est possum , pro- indeq; nec recipiendum. l. 5. in princ. ff. de probat. Tum quia generalitas tex- tuum in dict. tit. 16. in princ. tit. 20. in princ. tit. 39. §. Si inter dominum , & tit. 55. §. pen. lib. 2. feud. eam opinionem non patiuntur. Tum quia pares cu- riæ sunt quoque iudices inter dominum & Vasallum , quando hic ab illo in- uestitaram petit , tit. 20. & tit. 39. §. Si inter dominum , libr. 2. feud. Tum postremo , quia inter dominum & Vasallum iudices sunt pares curiæ , quando dominus rei vindicatione repetit à Vasallo feudum culpa eius amissum , tit. 21. in princ. tit. 22. §. vlt. lib. 1. feud. & tit. 22. lib. 2. feud.

kkk 2

Anceps

Q V A R T Æ C L A S S I S

X X I X.

Ante ipsa est & haec quæstio, vtrum lis inter dominum & Vasallum de feudi possessione orta, ad cognitionem parium pertineat, vel ad iudicis ordinarij tribunal? Communis tamen conclusio est (a), & hanc controuersiam Paribus curiæ committi debere; cui & nos adhæremus (b).

a) Ut scribunt Henr. à Rosenthal, dict. cap. 12. conclus. 14. Vult. lib. 2. feud. cap. 2. num. 40. (b) Tum per generalem text. in tit. 20. in princ. & tit. 39. §. Si inter. & tit. 55. §. pen. lib. 2. feud. Tum etiam quia id nominatum & specia- liter cautum videtur in tit. 22. vers. Si vero Vasallus, libr. 2. feud. Dissentit à communis Vult. d. c. 2. num. 40.

X X X.

Quod si pares curiæ recusent cognoscere de lite domini & Vasalli, non necesse habent inuiti ordinarium adire iudicem, sed cogere possunt eos ut iudicent.

Cum enim iure communi iudex cogi possit, ut iudicet, l. si quis, 9. & l. vlt. §. iudicandi ff. de munib. & honor. l. Prætor 13. §. Qui autem, ff. de vacat. & excusat. muner. certè & iure feudali, tit. 1. in fine principij, libr. 2. feud. l. l. Clar. in §. feudum, quest. 90. num. 3. & Schrader. dict. part. 10. Sect. 6. num. 221. & seq.

X X X I.

Hic necessariò querimus, an existentibus paribus curiæ supra dictis casibus iudicibus, ij. ut alij iudices, iuramentum, quo se secundum æquitatem & iustitiam iudicaturos promittunt, præstare teneantur? Ita contra communiorum sentimus.

Præpos. tit. 55. §. pen. libr. 2. Iacobin. de S. Georg. tract. de feud. c. 17. in fin. cum contrarium in iurefeudorum expressum nō reperiatur. Diff. Mynsing. 4. obseru. 83. Borcholt. cap. 12. num. 37. Vult. 2. c. 2. num. 39. Obst. videtur tit. 16. in fin. & tit. 55. §. pen. lib. 2. feud.

X X X I I.

De loco huius iudicij conueniunt pares cum partibus (a) vel stantur moribus maiorum: (b) aut deniq; parestalem quem voluerint (c) eligunt. (d)

a) Argum. l. quid tamen. 21. §. Si arbiter, de recept. (b) l. si locus. 25. de iudic. (c) inspecta tamen dignitatis, l. pen. in fin. de iustit. & iur. & cōmodi- tatis ratione, d. l. quid tamē, 21. §. Si arbiter, 10. vers. Quid tamē, de recept. (d) Bl. ad tit. 55. §. præterea, num. 20. Schenck. & alij, ad tit. 26. libr. 2. feud. Nec parium

parium curiae hac in re concordabit dissidium dominus , vt voluer Rosenthal.
cap.10.conclus.46.Vult.2.cap.2.nu. vlt. Sed potius est, vt cum paribus curiae
se dominus , vt pote pars litigans , committere teneatur, tit.22. vers. cum
autem, lib.2.feud illorum maioru parti sententia stetur.arg.l.item si, 17. §.
vlt. & l.seq.derecept.

XXXIII.

Parium curiae sententiæ læsa pars prouocationis auxiliū ad ma-
iorem iudicem, saluum habet.

Tit.22. vers. quod si ter. vbi Afflict. nu.2. & 27.lib.2.feud.add.Gail.1. obs.
1.nu.46. ubi de vsu cameral.

XXXIV.

Sequitur de iudice conuasallorum, de feudo inter se contenten-
tium: vbi pro regula obseruandum, hic ipsum dominum, si certum sit
litigantes esse conuasallos , iudicem esse competentem. (a) Si ergo
contentio sit de feudo inter conuasallos Imperatoris siue Regis, puta
Duces, Comites, Marchiones, ipse Rex iudicium exercebit. (b) Ut &
fide minori feudo ab Imperatore vel Rege concesso , conuasalli dis-
sident. (c)

(a) Tit.55. §. pen.libr.2.feud.c.ex transmissa, extra de for. comp.c.cate-
rum, de iudic. (b) tit.18.in prin.lib.1.feud.tit.34.in prin.libr.2.nec camera
Imperialis cōcurrēns cum Imperatore iurisdictio hic aliquid operatur. Cam-
merg. Ord.p.2.tit.7.Gail.1.obseru.43.(c) tit.34.in princ. vers. Mediolani,
tit.55. §. penult.lib.2.feud. Quamvis hoc casu iurisdictio camera Imperialis
prauentione fundetur. Gail. 1. obseruat. 29.num.23.Hartman. pract. obseru-
d.tit.54.obs.43.Borch.c.vlt.num.3.

XXXV.

Lite similiter existente inter conuasallos non Imperij , sed alios,
coram ipsorum domino , nisi causa ipsum quoque concernat , ea ex-
pedietur.

Per text. generales in tit.52. §. pen. libr.2.feud. c. ex transmissa , de for.
compet. c.caterum, de iudicis. Obsr. videtur tit.18.in prin. vers. Si vero, lib. 1.
tit.15. §. illud sciend. tit.34.in princ. vers. Si autem tit.43. vers. & responsum,
tit.46.in princ. libr.2.feud. vid. Duar. cap.20.num.4.Vult.2.cap.2.num.17.
& seq. quæ omnia, vt per se sunt controuersissima, ita exercitium disputatio-
nis plana reddet.

XXXVI.

Et iudicat dominus laicus inter Vasallos clericos, vel horum uno
kkk 3 eius

eius conditionis existente, (a) licet quoq; controuersia non sit de feudo ipso, sed de possessione rei feudalnis. (b)

a) c. verum. c. ex transmissa, defor. comp. Menoch. retin. poss. rem. 3. num. 396. Gail. 1. obser. 37. nu. 3. (b) Menoch. dict. loc. num. 377. Et c. fac. l. nulli, 10. C. de iudic.

XXXVII.

Quamvis autem Iudex ordinarius vt suspectus remoueri nequeat, & hisce casibus dominus ordinarius Iudex sit, vt suspectus tamen remoueri potest: (a) Non tamen eo repudiato, alium adire quæunt iudicem, vt communior est traditio. (b) Nisi palam iustitiam denegauerit. (c)

a) Bl. ad const. d. pac. Const. vers. Si qua controuersia, nu. 3. Sonsb. part. 14. num. 17. per. tit. 15. vers. mihi & alijs. tit. 46. vers. & responsum, libr. 2. feud. Diff. Menoch. d. remed. 3. num. 391. (b) tit. 15. in fin. vbi Goth. tit. 46. in fin. libr. 2. Clar. §. feudum, quest. 19. Marant. part. 4. dist. 12. num. 19. & part. 6. tit. de comprom. num. 22. Gail. 1. obseruat. 40. num. 6. Duar. cap. 20. num. vlt. (c) tit. 22. in fin. libr. 2. c. ex transmissa, c. ex parte, defor. compet. c. caterum, de iudic. Cammerg. Ord. part. 2. tit. 1. §. Es sollen auch.

XXXVIII.

Similiter alium iudicem eligere domini permisso expresso, (a) conuasalli possunt. (b)

a) Non tacito consensu, seu patientia, Menoch. d. rem. 3. num. 418. Diff. Borch. cap. 10. num. 30. Vult. 2. cap. 2. num. 21. Cum enim hic agatur de praedium domini, certè eius tacitus consensus non sufficiet, l. 8. §. inuitus, de procur. l. penult. defruct. Menoch. 2. præsumpt. 74. num. 8. & 3. præsumpt. 42. num. 10. & 24. (b) Menoch. d. rem. 3. n. 417. Borch. c. 10. nu. 29. Gail. 1. obseru. 1. num. 55. Vult. 2. cap. 3. num. 8.

XXXIX.

Restat vt breuiter dispiciamus, quis, si Vasallus vel dominus cum extraneo de feudo litigare cogantur, hanc controuersiam sopia: & ordinarium esse adeundum communiter traditur, siue dominus cum extraneo, (a) siue Vasallus, (b) agant, vel conueniantur.

a) Tit. 41. §. 1. & 2. tit. 42. libr. 2. VV esenbec. h. cap. 17. num. 6. Rosenthal. cap. 12. conclus. 30. Vult. 2. c. 2. num. 31. adde Mynsing. 5. obseruat. 65. num. 3. (b) tit. 27. §. si duo. vers. quod si. & seq. lib. 2. obſt. videtur tit. 46. vers. & responsum.

Expositio

XL.

Expositis actionibus & iudicibus feudalibus, conuenit, vt modus agendi, & ad processum seu causæ feudalis cognitionem pertinentia, non negligantur. Vbi ante omnia quæritur, an reconuentio seu mutua petitio coram domino vel paribus curiæ, in hoc feudali iudicio etiam de alia quam feudalica causa proponi possit? & non posse, (a) nulli dubitamus.

Schenck. ad tit. 16. lib. 2. Sonsb. part. 14. num. 38. VVesenb. c. 17. nu. 9. Myns. 4. obseru. 90. Rosenth. c. 12. conclus. 48. Vult. 2. c. 3. num. 9. Diff. gl. fin. & ple- rig, interpp. ad tit. 16. Bl. ad tit. 55. §. pen. nu. 12. lib. 2. feud. Gail. 1. obs. 1. nu. 57 Mozz. de nat. feud. num. 114. vers. an verd. Quamuis enim reconuentio coram omni iudice proponatur, non tamen id procedit ratione causarū quæ ad cer- tum & proprium iudicem pertinent.

XL I.

Cognitio causæ feudalis continetur tum causæ disceptatione, quæ fit à litigatoribus coram iudice feudali; tum controuersiæ feudalis decisione, quæ ipsi iudici incumbit. Ipsa litigorum disceptatio constat partim modo & ordine præcedendi, partim etiam intentio- nis probatione. Ordo & modus ille ferè is est, (a) quem ius commune præscribit in causis alijs.

a) Cum iure feudali alius proditus non reperiatur. Sonsb. part. 14. nu. 35. Hart. pract. obseruat. dict. tit. 54. obser. 45. VVesenbec. cap. 17. num. 10. Gail. 1. 1. obseru. 1. num. 55.

XL II.

Iuramentum caluminæ quod attinet, vt illud Vasallus à domi- no, cum quo de feudo disceptat, proindeq; è contra, neque dominus à Vasallo exigere potest: (a) ita id in alijs supra relatis casibus, quibus de feudo judicialiter controuertitur, vt præstetur, rectè petitur. (b)

a) Tit. 33. §. in quib. libr. 2. feud. fac. l.. 16. de iureiur. l. 7. §. nec deferentes de obseq. parent. cum si mill. Quamuis Vasallus domino fidelitatis iuramen- tum non præstiterit. Rosenth. c. 12. concl. 49. Vult. 2. c. 3. n. 6. Diff. Dd. commu- niter, Schenck. tit. 33. §. in quib. lib. 2. Hartm. dict. tit. 54. obs. 45. (b) Gail. 1. obser. 1. nu. 55. Vult. 2. c. 3. nu. 8.

XL III.

Ad probationem causarum feudalium accedentes, primo omni- um eius genera hæc proponimus: testimonium, instrumentum, iusiu- randum, & duellum,

Hotom

Hotoman. in disput. cap. 43. explorationem, Interpret. alij præsumptionem quoque adiiciunt, Rosenthal. cap. 12. conclus. 60. Vult. cap. 3. nu. 10. & 21.

XL IIII.

Circa testimoniū dispiciendū primò denummo testium, post de corundem conditione. Numerus testium aliis est in controuersijs, de inuestitura, aliis in lite, de feudi ex culpa amissione: illo casu duo (a) sufficiunt, hoc verò quinq; (b) requiruntur.

a) Tit. 26. §. Si is, lib. 1. tit. 2. in princ. tit. 58. §. 1. lib. 2. M ascard. conclus. 940. nu. 6. vol. 2. (b) tit. 57. lib. 2. tit. 22. lib. 1. feud.

XL V.

Conditionem testium quod attinet, in omnibus quæ ad feudum pertinent causis, regulariter testimonium desideratur testium duntaxat marium; (a) & quidem parium curiæ, non extraneorum, si de nouæ inuestituræ probatione agatur, (b) feudi non Ecclesiastici. (c)

a) Tit. 32. §. vlt. lib. 2. feud. (b) tit. 2. §. 1. tit. 4. §. item, & §. seq. tit. 10. tit. 11. libr. 1. tit. 2. in princ. tit. 20. in princ. tit. 25. §. vlt. tit. 32. & tit. seq. vers. quod autem lib. 2. feud. Nisi dominus non habeat alios vasallos, aut eos quidem habeat, tempore tamen inuestituræ absuerint, tit. 2. §. Si autem tit. 33. §. quod autem tit. 58. §. quod autem, lib. 2. feud. vbi extranei, liberi tamen, admittuntur. Ut & si dominus pares curiæ, recusantes depositionem, non adegerit ad hoc, ut illud iuramento confirment. tit. 2. in prin. vers. quod si iurare, lib. 2. Aut de veteris inuestituræ probatione agatur, tit. 32. §. vlt. libr. 2. Gail. 2. obseru. 50. num. 4. & 5. M ascard. conclus. 940. num. 2. Qui à domino cogi possunt ut testimonium ferant, si veritatem non ignorent, tit. 2. in prin. vers. nam si instrumentū, tit. 58. §. si instrumentum. lib. 2. (c) tit. 26. §. hac omnia lib. 1. feud. Obst. videtur tit. 32. in prin. lib. 2. feud. qui tamen loquitur de re clerici propria, quarum ratione clericus pro laico habetur. l. 3. vbi Dd. C. de Episc. & clerec.

XL VI.

Si desint testes, noua inuestitura per instrumentum inuestituræ, quod breue testatum placita feudorū appellant, (a) & duorum vel trium testium, extraneorum (b) quoque, subscriptionem continere volunt (c) probatur.

a) Tit. 2. tit. 3. tit. 4. §. 1. §. item. & §. si quis. lib. 1. tit. 2. §. Si autem tit. 25. §. vlt. libr. 2. feud. (b) tit. 32. libr. 2. idq; arguit oppositio testimonij parium curiæ, & breui testati. tit. 2. tit. 3. tit. 4. libr. 1. tit. 2. §. si autem tit. 25. §. vlt. lib. 2. feud. quamvis excepto Cuiacio, communiter interpp. dissentiant.

Si vtraq;

XLVII.

Sivtraq; dictarum probationis specierum deficiat, ad iusiurandum, (a) seu iuratoriam defensionem (b) deuenitur.

a) Tit. 4. §. cum autem, vers. Si verò, tit. 10. tit. 16. libr. 1. feud. & quam uis iure communi actore non probante, reus absoluatur, & affirmanti actori, non reo, probatio incumbat, per iur. vulg. specialiter attamē feudistico iure actore affirmante, etiam nihil probante, reo iurare incumbit, tit. 4. §. Si verò, tit. 10. libr. 1. tit. 12. §. præterea, tit. 25. §. Si dominus, tit. 41. tit. 51. §. & similiter, libr. 2. feud. (b) tit. 4. in prin. §. 2. in fin. lib. 1. feud. tit. 2. §. pen. lib. 2.

XLVIII.

Defertur hoc iusiurandum vel à iudice, vel à parte. (a) Cum à parte defertur, aut præstandum est, aut ei qui detulit, referendum. (b) Siquid dominus Vasallo deferat iuramentum, vel hic illi, caluminæ iuramentum exigere nequit.

a) Tit. 33. § & cum, libr. 2. (b) tit. 2. in prin. vers. nam si, tit. 33. §. & cum bib. 2. (c) tit. 33. §. in quib. lib. 2.

XLIX.

Qui hanc iuratoriam cautionem suscipit, is non solus, sed regulariter cum duodecim alijs ad hoc exhibitis, qui propterea sacramentales appellantur, iurat. (a) Assumit autem Vasallus in sacramentalium suorum numerū sex ad minimum cognatos; dominus verò si iuret, partim cognatos, partim Vasallos, partim extraneos, (b) exhibere potest. Sine sacramentalibus iurat dominus, si Vasallus actor, aliud, de quo controuersia non est, possideat feudum: (c) Vasallus verò hoc priuilegio gaudet, si per annum sciente domino, & non contradicente, in possessione feudi fuerit. (d) Interdum etiam iurat Vasallus cum uno vel duobus conuasallis, in controuersia scilicet de seruitijs, quæ dominus negat sibi præstata, Vasallus verò affirmet. (e)

a) Tit. 10. tit. 26. §. Si quis, libr. 1. tit. 33. §. sacramentum, vers. & cum datur, libr. 2. feud. (b) tit. 33. §. & cum. vers. si à iudice, & vers. seq. lib. 2. (c) tit. 4. §. Si verò, tit. 10. vers. vtrum, libr. 1. feud. Cuiac. ad dict. tit. 4. p. 60. (d) tit. 26. §. Si autem, libr. 1. (e) const. Henr. 2. Imp. lib. 5. feud.

L.

Iurat autem regulariter ea pars in iudicio quæ feudum de quo lis est, possidet: (a) modo aliud sit quod ultra possessionem pro possesto faciat. (b) Et si de inuestitura lis sit, dominus inuestitor præcisè se non inuestiuisse, successor verò inuestitoris de credulitate iurat.

III.

a) Tit.

a) Tit. 4. in prin. vers. Si verò feudū. §. cum autem quis. §. item si Vasallus. §. similiter. §. Si quis demanso. tit. 10. tit. 23. tit. 26. §. Si autem. lib. 1. tit. 26. in princ. tit. 28. §. Si instrumentum, vers. domini. libr. 2. feud. (b) in iure enim feudorum casus occurunt, vbi possessori denegatur iuramentum, vt in tit. 12. lib. 1. tit. 26. §. inter filium. lib. 2. Quandoq; etiam neutra pars iurat, tit. 33. §. sacramentum, lib. 2. tit. 33. §. dominus. tit. 58. §. cum datur. lib. 2.

L I.

Et tantum de iure iurando: sequitur Duellum, quod & singulare certamen appellant: quo litigatores armis ea lege concertant, vt ex euentu factum ambiguum notetur. Quod probandum genus etiam in contiouersijs, feudalibus de infidelitate maximè Vasalli, receptū fuisse, ex textibus (a) iuris feudistici conuincitur. Similiter quoque olim in frequenti vsu constituta fuit, exploratio innocentiae periculo frigida vel feruentis aquæ, ferri carentis, ingressione in ignem. (b)

a) Tit. 39. §. penult. libr. 2. feud. & arg. const. Henr. II. Imp. libr. 2. feud. De Duello latius cum egerint, Clar. D. præses tract. de bello. lib. 2. cap. 1. & seqq. Hotomann. disput. feud. cap. 4. &c. & alij alibi, in presentiarum discurrenre supersedemus. (b) Horoman. d. loc. cap. 44. quæ omnia abrogata & interdicta sunt in cap. delicti, de purg. vulg. & can. c. consuluisti. 2 quest. 4.

L II.

Restat præsumptio quam interpp. nostros in feudalibus contiouersijs probationis generibus annumerare suprà diximus. Si ergo contiouersia fuerit, res ne feudal is an allodialis sit, potius allodialem esse. (a) Vt &c., si inter agnatos & dominum contentio ex stat, vtrum sit paternum feudum vel nouum, in dubio præsumptio est paternum esse. (b) Quemadmodum potius ex pacto & prouidentia, quam hereditarium, (c) & denique magis proprium, quam improprium esse præsumitur.

a) Menoch. 3. præsumpt. 9. Mynsinger. 5. obseruat. 25. vt est cas. in tit. 26. §. 1. tit. 41. in princ. tit. 51. §. Si contentio, libr. 2. feud. aliis in tit. 26. §. 1. vers. defuncto milite. tit. 41. in princ. vers. sed si. libr. 2. & rursus similis facti species reperitur in d. tit. 41. vers. item si tit. 51. §. si contentio, vers. & similiter. libr. 2. Huius præsumptiones variae limitationes, quos referunt supra dict. Doctores, citatus locis, traduntur. (b) Tit. 26. in princ. lib. 2. feud. Menoch. 3. præsumpt. 93. (c) Mynsinger. 4. obseruat. 2. Menoch. 3. præsumpt. 94. num. 7. Hartm. Pistor. 2. quest. 1. num. 75. (d) Menoch. 3. præsumpt. 95.

Et tan-

L III.

Et tantum de probatione causarum feudalium; reliqua est controvèrsia feudalis decisio, qua iudex controvèrsiam partium sua sententia & pronunciacione, definit; à qua parti condemnata appellare liberum est. (a) Quod si negligat, ad executionem vel ab ipso iudice, vel per superiorem, peruenitur. (b)

a) VVesemb.c.7.nu.15.Gail.1.obseru.1.nu.56.Rosenth.c.12.concl.72.(b)
Rosenth.d.concl.c.76.

Parergon.

I.

Princeps legibus solutus non est.

l.3.vbi iohan. Dauth. C. de testam. l.4. C.adl. Falcid.l. Papinianus.8. §.
Si Imperator. ff. de inofficio. testam. vid. l. quod principi. 56. & l.princeps.
31. ff. de leg. Cuiac.lib.15.obser.cap.30.Diss.Bödin.1.de rep.c.8.& 10. Coras.
miscell.lib.2.c.vlt.Vasq.ill.quest.51.nu.29.& 32.

II.

Christiano principi contra aduersarium bella sibi inferentem, infidelium auxiliares copias aduocare, non esse consultum, exempla docent, & non licere quoque saniores produnt Doctores.

Cacher,in fin.decis.tract.sing.Mons.de la Nore.discursu 30.Cl.Dn.præses,1.d.bello.c.7.§.subditi.

III.

Donatio constantini Mag. cum factam nunquam fuisse constet, an consumata fuerit, vel valeat, frustra contenditur.

c.Constantinus.3.dist.96.Philip.Camerar.p.1.subseciu.61.Pruck.§ soluta potestas.c.4.memb.2. eff.7.

IV.

Papam per generale concilium iusta ex causa deponi posse, non ambigimus: & ab eodem ad illud prouocationem non esse prohibita, certum est.

Panorm.tract.sing.de concil.Thom.Campeg.Bonon.Episc.Feltriens.tract.
de aud. concil.Peregr.tract.deiur.fisc.1.c qui iura fiscalia habeant.

V.

Cognitionem & diiudicationem matrimonij ad iudicem secularem referendam esse, sentimus.

Cum Marfil. de Padua, & Guil. Occam tract. de hac quæst. sing. edito à Marquardo Frehero. Hubert. Giphan: in com. M. S. ad tit. C. de nupt.

VI.

Fœminarum imperium non prorsus contra naturam esse, quin iure publico alicuius populi admitti possit, & antiquissimis temporibus admissum fuerit, certum est: an verò conduceat, politicè disquirere super sedemus. Illud non ineleganter controvèrtitur, an ealege, qua fœminæ excluduntur à regni successione, excludantur etiam à regni procuratione & regimine? quod negamus.

latè P. Gregor. Tholos. 7. d. rep. 11. Vinent. Cabot. 1. disput. cap. 15. & ali-
quæst seqq.

FINIS DISPUTATIONIS
DECIMÆ OCTAVÆ.

Ka 3071
(3/4)

ULB Halle
003 261 573

3



sb

Bürobind. 3/1.



429.

sputatio XVIII.

IVDICIO FEVDALI.

QVAM,

A. D.

S I D E C L A-
T E M I N E N T I S S.
N I L L V S T R I T V B I N G E-
M I A A N T E C E S S O R E , P A T R O N O A &
honorando, Dn. Henrico Bocero, ordinarij
exercitij gratia, defendendam
fuscipt

G E O R G I V S B E S O L D F V S,
Tubingensis.



T V B I N G A,

Georgius Gruppenbachius.

A N N O M. D C.

iii

Farbkarte #13

